

SVENS BIBELOVERSIGT - SEFANIAS' BOG

Bogens hvem, hvad, hvor:

Sefanias' Bog begynder en ny række af profeter, der profeterede i Juda i årene op til dets undergang i 587 f.Kr. Der var ca. gået 70 år siden Esajas og Mika, og kun Juda stod tilbage som stat. Juda havde været præget af dybt åndeligt frafald og derfor var Sefanias' budskab præget af dom og kan opleves som et nødskrig til Juda om at omvende sig.

Forfatter:

Sefanias' slægtsregister (1:1) indikerede, at han ligesom Esajas, var af fyrstelig slægt, idet han var kong Hizkijas tipoldebarn. Hans navn betyder "skjult af Gud" og kan indikere hans forældres bøn til Gud, om at bevare ham fra de grusomme børneofringer, kong Manasse havde indført (2 Kong 21:1-26; 2 Krøn 33:1-11).

Tidspunkt:

Sefanias profeterede før Nahum og Jeremias, medens Josija (640-609 f.Kr.) stadig var ung konge i Juda (2 Kong 22-23; 2 Krøn kap. 34-35).

Som profet med adgang til hoffet, har han sandsynligvis været med til at opmuntre Josija i hans åndelige reformation af Juda, der kulminerede med, at Guds lovebog (1-5 Mos) igen fik højsæde i befolkningen (622 f.Kr., 2 Krøn 34:1-33).

Assyrien var stadig den dominerende supermagt (2 Krøn 33:10-11), især efter Assurbanipal havde udryddet den etiopisk-egyptiske hovedstad Theben i årene 665-663 f.Kr. (2.12; Nah 3.8-11).

Mens Josias udviklede sin reform (år 632-622), begyndte nye riger at trænge sig på og Assyrien mistede kontrollen over Juda. Skyterne (Ukrainske) angreb ned langs Middelhavskysten i årene 635-632 f.Kr. De udryddede filisternes bystater (2:4-7), og det betød at Egypten kunne bryde fri fra Assyrien.

Ca. 10 år senere begyndte Mederne (Iran) i øst at rejse sig, og i år 626 blev Babylon selvstændig. Til sammen tilintetgjorde disse riger Assyrien. Først storbyen Assur i år 614, derefter hovedstaden Nineve i år 612, og resten af riget i 605 f.Kr. (2:13-15; Nah 1:11-3:19).

Motiv:

Kongerne Manasse og Amon havde ført Juda ud i totalt åndeligt forfald, ved deres samarbejds politik med Assyrien og deres fordærv prægede stadig Juda, da Sefanias begyndte at profetere (1:4-5,12-13, 18; 3:1-5; 2 Krøn 33:9-10,21-25). Med barnekongen Josijas indsættelse, blev der mulighed for en ny begyndelse.

Sefanias' profetiske virke kunne meget vel have ført til, at Josija blev åndeligt vakt som teenager og gav støtte til den unge konge i hans reformer (2 Krøn 34:1-8).

Sefanias' klare profetier om naborigernes tilintetgørelse, ville have indgydt Josija mod til at stole på Gud frem for at ty til verdslige alliancer. Mest bemærkelsesværdig var hans profeti om Nineves fald (2:13), idet kong Assurbanipal (668-626 f.Kr.) der havde ført Assyrien til sit politiske og kulturelle højdepunkt, stadig herskede. Men kun 14 år efter dennes død, lå Nineve i grus.

Bogens opbygning:

1:1-3:8	Guds udslettende dom.
1:1	Sefanias' slægtsregister
1:2-3	Gud rejser sig til dom over verden
1:4-18	Guds dom over Juda og Jerusalem
2:1-3	En sidste opmuntring til omvendelse
2:4-13	Guds dom over verdensrigerne
3:1-8	Guds nødvendige og retfærdige dom
3:9-20	Guds genoprettende frelse.
3:9-20	Gud forvandler den troende rest og fjerner alle dens fjender

Bogens indhold:

Guds rensende dom skaber grundlaget for at forvandle verden.

Sefanias beskriver og begrundet Guds universelle dom (1:2-3). "Herrens dag" betyder dommedag, hvor Gud dømmer og straffer både dem, der kalder sig Guds folk, men viser sig ikke at være det, og de oprørske hedenske verdensriger.

Denne retfærdige vredesdom er nødvendig for at rense verden for synd og skabe nye levebetingelser for en forvandet og troende rest (3:12). "Herrens dag", betyder derfor også frelse, hvor skaberværket endeligt udfries fra trædommen under synden (Rom 8:20-21).

I. "Herrens dag" – Dommedag (17x).

Tro på Gud skal vise sig ved hengiven efterfølgelse, det nyttede ikke noget blot at kalde sig med de rigtige navne og komme de rigtige steder (1:4-6). Kun en radikal omvendelse fra synd, kunne give håb om frelse (2:1-3). Vantro, hovmod, selvtilstrækkelighed (2:10-11a, 15) stod til at blive udslettet ved Guds dom (1:18; 3:8). Med dom skabte Gud grundlaget for et sandt forhold til mennesker, selvom han helst ville have været det foruden (3:7; 2 Pet 3:9).

II. "Herrens dag" – Nådens dag (2x).

Med sin nye begyndelse, forvandler Gud også mennesker. Han fjerner deres skyld, fornyer deres holdninger, fylder dem med lovprisning og gør dem til en velsignelse på jorden (3:20).

Bogens temaer:

Sefanias fokuserer sin profeti på visheden om, årsagerne til og effekten af Guds altomfattende dom.

Dom er en vigtig del af Bibelens åbenbaring, som det er i alle andre religioner. Bibelen forkynder at alle vil blive dømt, både troende og vantro, tilmed engle (1.2; ApG 10:42; Rom 14:10-12; Hebr 9:27; 2 Pet 2:4-5). Dommen vil bygge på menneskers handlinger og deres efterfølgelse vil bevise om de egentlig havde et levende trosforhold til Gud (1:4-6; 3:1-4; Joh 3:36; Rom 1:18-23; Åb 20:13-15).

Guds dom vil være fuldstændig retfærdig (Rom 2:11-12; 1 Pet 1:17) og Guds dom renser verden, ved at fjerne syndens kilde, og ved at godtgøre for uret og uretfærdighed (Kol 3:25; Åb 19:1-3).

Den opdeler mennesker i to grupper, de der tager imod Jesu stedfortrædende offer og de der selv må betale for deres skyld på dommedag (Matt 25:46; 2 Tess 1:5-10; Åb 20:11-15). Hver gang Gud griber ind i Israels historie, er det et varsel om hans endelige dom ved verdens ende (Åb kap.19-22).

Baggrundsinformation:

Selvom Gud er sen til at udtrykke vrede (2 Mos 34:6; Sl 30:5; Nah 1:3), vækker synd og ondskab altid hans retfærdige vrede (1:14,18; 2.1,3; 3:8; Nah 1:26).

Bibelen søger aldrig at bortforklare at Gud bliver vred, for dette ville fratage Gud noget af hans retfærdige karakter.

Den hellige Gud både føler vrede og handler i vrede ved konfrontation med synd Åb 14:10 "Thumos",

vrede følelser Ef 5:6; Åb.6:16 "Orge": vredeshandlinger

Det er dog vigtigt at forstå, at Guds vrede altid er hellig og retfærdig, den er aldrig lunefuld, uligevægtig og selvisk (Ef 5:26; Jak 1: 19).

Guds vrede rammer både enkeltpersoner og nationer (Rom 1: 18-32; Ef 2:3; Åb 11:18).

Indtil den endelige dom, mildner Gud altid sin vrede med nåde (Hos 11:8-9), men det skal aldrig forlede nogen til at tro, at de kan snyde sig udenom Guds endelige dom (Rom 2:4-6).

Der er kun en vej til at undgå Guds altomfattende ransagende dom og det er tage imod Jesus som Guds sonemiddel – "hilasmos – atsone", betyder egentlig at afbøde Guds vrede (1 Joh 2:1; 4:10).

Hans offer betalte synderens skyld og betyder, at Gud ser på synderen som om denne var ligeså ren som Jesus (3 Mos 17:11; Rom 5:6-11; Gal 2:19-21).

Bogens sammenhæng med resten af Bibelen:

Sefanias opsummerer GT doms budskab. Den historiske baggrund for Sefanias' profeti findes i de historiske bøger (se 2 Kong kap.21-23, 2 Krøn kap.33-35).

Sinaj Pagten havde tydeligt fortalt, at konsekvensen af frafald vil blive Guds dom (5 Mos kap.28), og Sefanias' Bog er helt i tråd med tidlige profeters budskab om Herrens doms dag (Joel, Amos, Hoseas, Esajas, Mika).

Herrens store vredesdag vil blive det endelige opgør overfor alt åndeligt oprør, syndig livsførelse og vantro overmod siden universet blev skabt (1:14-17; Es 2:10-22; Joel kap. 4; Åb 19:11-21).

Gud udtrykker sin kærlighed til syndere ved at lade hele sin vredesdom falde på Jesus (Matt 27:45-46).

På korset bar Jesus straffen for menneskets oprør mod Gud, derfor kan Jesus befri mennesker fra den kommende vrede (1 Tess1:10).

Gud giver gratis frikendelse til alle, der erkender, at de ikke selv kan tilfredsstille hans retfærdige krav, men i stedet beder Jesus overtage deres liv (Matt 10:32-33; Joh 5:24; ApG 4:12; 16:30-31; Rom 3:21-26; 5:1; 8:1).

Dette er de gode nyheder for alle fattige i ånden (3:12), for dem har dommedagen mistet sin frygtelige rædsel (1 Joh 4:17-18).

Jesus i det Gamle Testamente:

Jesus er Guds dommer: (3:5; Joh 5:26-27; ApG 10:42; 2 Tim 4:8).

Jesus er Israels guddommelige konge: (3:15,17).

Bogens mest kendte afsnit:

1:2-2:3 Guds rejser sig til sin vredes dom

3:9-20 Guds genoprejser sit folk efter dommen.